

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/141/2008

POLACY O WPŁYWIE STANÓW ZJEDNOCZONYCH NA ŚWIAT

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

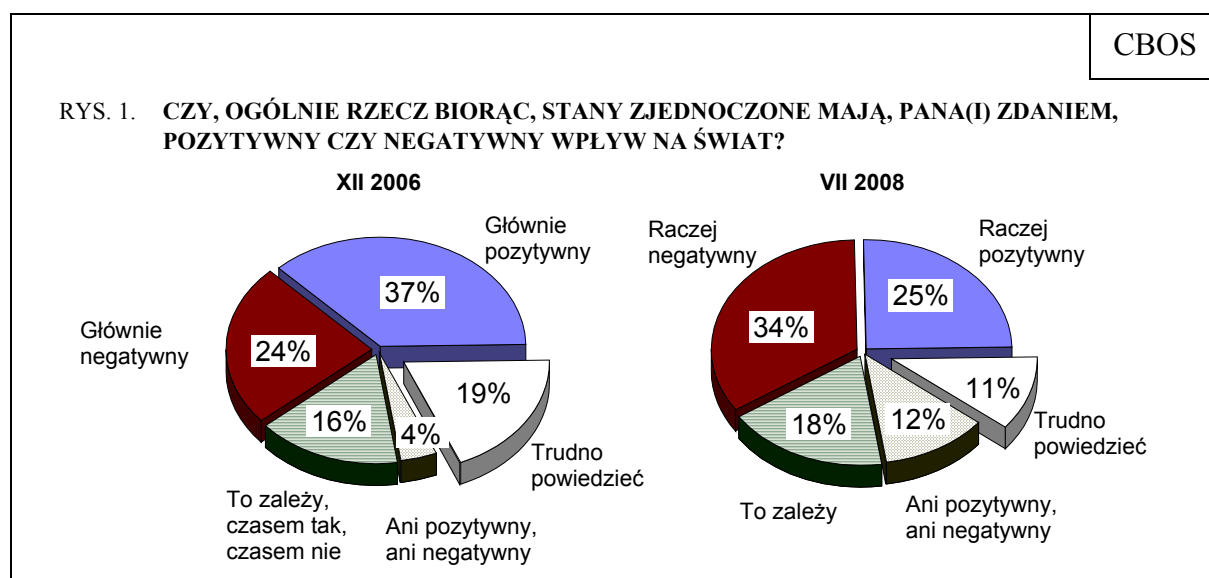

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Od bez mała dwóch dekad Stany Zjednoczone Ameryki są jedynym supermocarstwem. Tym samym ich rola w polityce międzynarodowej jest szczególna, a wpływ na to, co się dzieje w świecie, nieporównywalny z wpływem żadnego innego państwa. Z rolą światowego lidera, jakim są Stany Zjednoczone, wiąże się również szczególna odpowiedzialność za bieg wydarzeń na świecie. Pozostaje kwestią otwartą, jak USA wywiązują się z tej roli. Opinie komentatorów na ten temat nie są bynajmniej zgodne. W lipcowym sondażu¹ podjęliśmy tę tematykę w najbardziej ogólnym ujęciu, pytając o ocenę wpływu tego mocarstwa na świat. Interesowało nas też, jak badani oceniają postępowanie Stanów Zjednoczonych wobec Polski.

OCENA WPŁYWU STANÓW ZJEDNOCZONYCH NA ŚWIAT

Wśród Polaków przeważa, choć stosunkowo nieznacznie, krytycyzm wobec Stanów Zjednoczonych. Jedna czwarta (25%) uważa, że USA wywierają pozytywny wpływ na świat, jedna trzecia zaś (34%) ocenia, że jest on negatywny. Krytycyzm ten wzrósł w ciągu ostatniego półtora roku – jeszcze w grudniu 2006 wyraźnie przeważały opinie pozytywne.

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (218) przeprowadzono w dniach od 4 do 7 lipca 2008 roku na liczącej 1094 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Charakterystyczne jest, że na postrzeganie roli Stanów Zjednoczonych w świecie nie oddziałują takie cechy, jak wykształcenie (patrz tabela aneksowa) czy zainteresowanie polityką, natomiast mają wpływ poglądy i sympatie polityczne. Badani, którzy swoje poglądy na skali *lewica – prawica* lokują po prawej stronie, częściej określają ten wpływ jako pozytywny (34%) niż negatywny (28%), podczas gdy deklarujący przekonania lewicowe niemal dwukrotnie częściej uważają, że jest on negatywny (40%) niż pozytywny (22%).

Wśród zwolenników obu partii politycznych o rodowodzie solidarnościowym przeważa, choć nieznacznie, pozytywne spojrzenie na rolę Stanów Zjednoczonych w świecie, natomiast sympatycy SLD i PSL w zdecydowanej większości oceniają ją negatywnie. Warto zaznaczyć, że badani niezamierzający brać udziału w ewentualnych wyborach częściej wypowiadają się w tej sprawie krytycznie.

Tabela 1

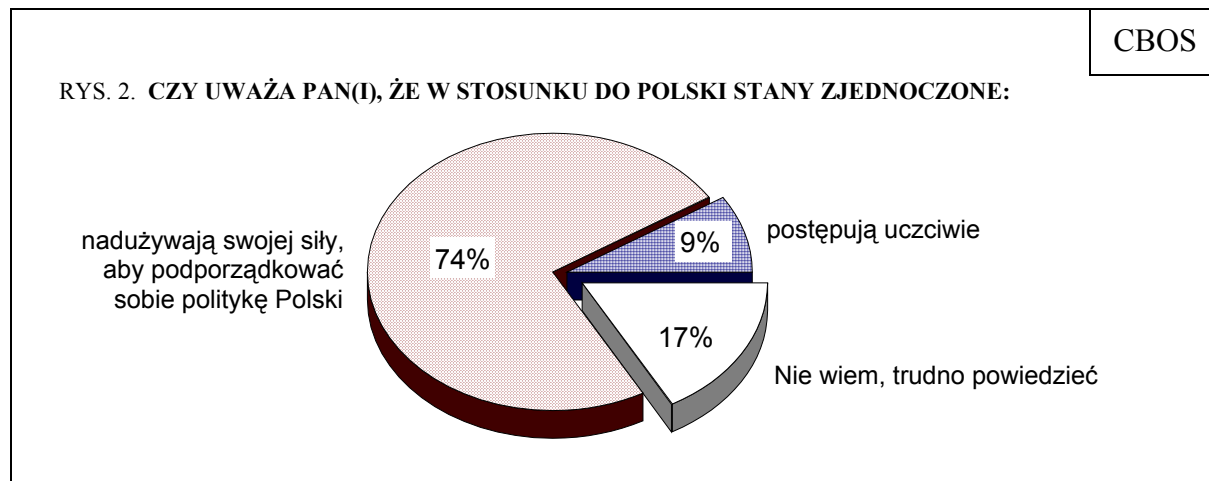
Potencjalne elektoraty	Czy, ogólnie rzecz biorąc, Stany Zjednoczone mają pozytywny czy negatywny wpływ na świat?				
	Raczej pozytywny	Raczej negatywny	To zależy	Ani pozytywny, ani negatywny	Trudno powiedzieć
	w procentach				
PiS	36	30	15	9	10
PO	33	29	23	11	5
PSL*	15	61	10	11	3
SLD	13	51	20	9	7
Niezdecydowa- ni	27	30	12	17	14
Niegłosujący	19	38	18	11	14

* Ze względu na małą liczebność tego elektoratu w badanej próbie dane należy traktować ostrożnie

Spośród pozostałych cech społeczno-demograficznych (poza wspomnianym już wykształceniem) trzy różnicują ocenę wpływu Stanów Zjednoczonych na świat. Przede wszystkim zauważalna jest duża przewaga ocen pozytywnych wśród ludzi młodych (poniżej 25 roku życia). Oceny pozytywne przeważają nad negatywnymi także wśród kadry kierowniczej i inteligencji. Ponadto są one tym częstsze, im większe zadowolenie ze swojej sytuacji materialnej. Badani dobrze oceniający własne warunki materialne opinie pozytywne wyrażają równie często jak negatywne (patrz tabela aneksowa).

OCENA POSTĘPOWANIA STANÓW ZJEDNOCZONYCH WOBEC POLSKI

Zapytaliśmy ankietowanych, jak, ich zdaniem, Stany Zjednoczone postępują wobec naszego kraju – czy wykorzystują swoją przewagę, aby podporządkować sobie politykę Polski, czy też nie?

Opinie w tej sprawie są dość jednoznaczne: trzy czwarte ogółu badanych (74%) sądzi, że USA wykorzystują swoją potęgę, aby podporządkować sobie politykę naszego kraju, natomiast niespełna co dziesiąty (9%) uważa, że Stany Zjednoczone postępują w stosunku do Polski uczciwie.

Młodzież, która tak często pozytywnie ocenia wpływ tego mocarstwa na świat, w tej kwestii niewiele różni się w swych ocenach od pozostałych respondentów, choć istotnie rzadziej niż oni jest zdania, że Stany Zjednoczone nadużywają swej przewagi wobec Polski. Także prawicowe poglądy polityczne w bardzo małym stopniu sprzyjają opinii, że USA postępują wobec Polski uczciwie (patrz tabele aneksowe).

W elektoratach partyjnych opiniami w tej sprawie wyróżniają się zwolennicy PiS. Wprawdzie również wśród nich przeważa pogląd, że Stany Zjednoczone nadużywają swojej pozycji wobec Polski, jednak osób uważających, iż postępują uczciwie w stosunku do naszego kraju, jest ponad dwukrotnie więcej niż w innych elektoratach, a także wśród badanych niemających wykrystalizowanych preferencji partyjnych oraz biernych politycznie.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Czy uważa Pan(i), że w stosunku do Polski Stany Zjednoczone:		
	postępują ucziwie	nadużywają swojej siły, aby podporządkować sobie politykę Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	21	59	20
PO	10	79	11
PSL*	8	79	13
SLD	7	86	7
Niezdecydowan i	8	77	15
Niegłosujący	6	74	20

* Ze względu na małą liczebność tego elektoratu w badanej próbie dane należy traktować ostrożnie

Z kolei zwolennicy SLD wyróżniają się, podobnie jak w przypadku poprzedniej kwestii, szczególnie częstym wyrażaniem negatywnych opinii o polityce Stanów Zjednoczonych.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, Stany Zjednoczone mają, Pana(i) zdaniem, pozytywny czy negatywny wpływ na świat?

(%)

	Raczej pozytywny	Raczej negatywny	To zależy	Ani pozytywny, ani negatywny	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	34	18	12	11	1093
Płeć						
Mężczyźni	30	35	18	10	8	521
Kobiety	21	34	19	13	13	572
Wiek						
18-24 lata	41	24	20	8	7	153
25-34	20	38	22	14	7	199
35-44	25	38	17	12	6	165
45-54	21	41	15	13	9	210
55-64	26	32	23	7	12	168
65 lat i więcej	22	32	13	13	21	198
Miejsce zamieszkania						
Wieś	21	38	13	12	15	415
Miasto do 20 tys.	26	33	22	6	14	148
20-100 tys.	31	30	23	11	6	212
101-500 tys.	28	27	20	15	10	172
501 tys.i więcej mieszk.	25	40	20	12	3	147
Wykształcenie						
Podstawowe	28	29	14	11	18	290
Zasadnicze zawodowe	25	39	16	9	11	282
Średnie	23	37	20	14	7	368
Wyższe	26	30	28	12	4	152
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	32	21	28	16	3	73
Prac.umysł.niż.szczebla	25	40	19	10	5	102
Pracownicy fiz.- umysł.	24	39	19	13	5	99
Robotnicy wykwalifikowani	25	32	24	13	6	110
Robotnicy niewykwalifik.	28	40	10	17	5	52
Rolnicy	22	46	5	14	13	58
Pracujący na własny rach.	22	40	22	8	8	54
Bierni zawodowo						
Renciści	22	41	18	6	14	86
Emeryci	24	32	15	12	18	250
Uczniowie i studenci	37	30	23	7	3	75
Bezrobotni	23	34	13	8	23	74
Gospodynie domowe i inni	24	24	21	18	13	58
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	29	34	20	14	5	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	25	38	20	11	6	91
sekt. pryw. poza rolnict.	26	35	21	13	5	262
prywatnym gosp. rolnym	20	44	11	11	13	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	27	33	19	15	6	43
301-500	24	39	11	10	15	112
501-900	23	37	18	9	13	210
901-1200	28	29	18	15	11	147
Powyżej 1200 zł	31	31	22	12	5	172
Ocena własnych war. mater.						
Złe	20	41	17	9	14	238
Średnie	23	34	18	13	11	465
Dobre	31	31	19	11	8	390
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	27	37	14	11	10	80
Raz w tygodniu	27	31	20	11	11	507
1-2 razy w miesiącu	27	37	12	15	10	190
Kilka razy w roku	24	38	18	10	10	206
W ogóle nie uczestniczy	16	40	25	9	10	107
Poglądy polityczne						
Lewica	22	40	15	18	6	128
Centrum	25	40	16	13	7	327
Prawica	34	28	22	9	7	355
Trudno powiedzieć	17	34	16	11	22	282

Tabela 2. Czy uważa Pan(i), że w stosunku do Polski Stany Zjednoczone
1 - postępują uczciwie; 2 - nadużywają swojej siły, aby podporządkować
sobie politykę Polski

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	74	17	1093
Płeć				
Mężczyźni	11	76	12	521
Kobiety	6	73	21	572
Wiek				
18-24 lata	13	65	22	153
25-34	9	76	15	199
35-44	7	82	11	165
45-54	7	76	16	210
55-64	6	80	14	168
65 lat i więcej	11	69	20	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	6	74	19	415
Miasto do 20 tys.	13	68	19	148
20-100 tys.	8	82	11	212
101-500 tys.	11	70	19	172
501 tys. i więcej mieszk.	11	76	13	147
Wykształcenie				
Podstawowe	11	66	23	290
Zasadnicze zawodowe	6	81	13	282
Średnie	8	76	16	368
Wyższe	12	76	13	152
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	11	69	20	73
Prac.umysł.niż.szczebła	13	76	12	102
Pracownicy fiz.- umysł.	6	75	19	99
Robotnicy wykwalifikowani	12	75	14	110
Robotnicy niewykwalifik.	5	81	14	52
Rolnicy	8	88	4	58
Pracujący na własny rach.	4	85	11	54
Bierni zawodowo				
Renciści	7	71	22	86
Emeryci	9	74	17	250
Uczniowie i studenci	11	70	19	75
Bezrobotni	10	63	27	74
Gospodynie domowe i inni	5	79	16	58
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	9	77	14	144
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	10	73	17	91
sekt. pryw. poza rolnict.	10	76	15	262
prywatnym gosp. rolnym	4	91	6	57
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	11	75	14	43
301-500	6	77	17	112
501-900	7	78	16	210
901-1200	14	73	13	147
Powyżej 1200 zł	9	76	15	172
Ocena własnych war. mater.				
Złe	8	76	16	238
Średnie	7	75	18	465
Dobre	11	74	15	390
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	12	68	19	80
Raz w tygodniu	8	76	16	507
1-2 razy w miesiącu	11	74	15	190
Kilka razy w roku	7	74	19	206
W ogóle nie uczestniczy	9	73	18	107
Poglądy polityczne				
Lewica	8	80	12	128
Centrum	7	82	11	327
Prawica	13	73	13	355
Trudno powiedzieć	6	65	29	282